ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
07.08.2023 № 241

АДУКАЦЫЙНЫ СТАНДАРТ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ
(АСВА 6-05-0232-01-2023)

АГУЛЬНАЯ ВЫШЭЙШАЯ АДУКАЦЫЯ
Спецыяльнасць 6-05-0232-01 Беларуская філалогія
Кваліфікацыя Філолаг. Выкладчык
Ступень Бакалаўр

ОБЩЕЕ ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ
Специальность 6-05-0232-01 Белорусская филология
Квалификация Филолог. Преподаватель
Степень Бакалавр

GENERAL HIGHER EDUCATION
Speciality 6-05-0232-01 Belarussian Philology
Qualification Philologist. Teacher
Degree Bachelor

ГЛАВА 1
АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Дадзены адукацыйны стандарт агульнай вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-0232-01 «Беларуская філалогія» (далей – адукацыйны стандарт) прымяняецца пры распрацоўцы вучэбна-праграмнай дакументацыі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята, вучэбна-метадычнай дакументацыі, вучэбных выданняў, інфармацыйна-аналітычных матэрыялаў.

Дадзены адукацыйны стандарт абавязковы для выкарыстання ва ўсіх установах вышэйшай адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму бакалаўрыята па спецыяльнасці 6-05-0232-01 «Беларуская філалогія».

2. У дадзеным адукацыйным стандарце выкарыстаны спасылкі на наступныя акты заканадаўства:

Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі;

Агульнадзяржаўны класіфікатар Рэспублікі Беларусь АКРБ 011-2022 «Специальности и квалификации» (далей – АКРБ 011-2022);

агульнадзяржаўны класіфікатар Рэспублікі Беларусь АКРБ 005-2011 «Виды экономической деятельности» (далей – АКРБ 005-2011).

3. У дадзеным адукацыйным стандарце прымяняюцца тэрміны, устаноўленыя ў Кодэксе Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, а таксама наступныя тэрміны з адпаведнымі азначэннямі:

базавыя прафесійныя кампетэнцыі (далей – БПК) – кампетэнцыі, якія фарміруюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да выпускніка, які засвоіў адукацыйную праграму бакалаўрыята (далей – выпускнік бакалаўрыята), і якія адлюстроўваюць яго здольнасць вырашаць агульныя задачы прафесійнай дзейнасці ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю;

вынікі навучання – веды, уменні і навыкі (вопыт), якія асоба, якая навучаецца, можа прадэманстраваць па завяршэнні вывучэння канкрэтнай вучэбнай дысцыпліны або модуля;

прафілізацыя – варыянт рэалізацыі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці, абумоўлены асаблівасцямі прафесійнай дзейнасці выпускніка бакалаўрыята;

спецыялізаваныя кампетэнцыі – кампетэнцыі, якія фарміруюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да выпускніка бакалаўрыята і якія адлюстроўваюць яго здольнасць вырашаць спецыялізаваныя задачы прафесійнай дзейнасці з улікам прафілізацыі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці ва ўстанове вышэйшай адукацыі;

спецыяльнасць – комплекс або паслядоўнасць відаў адукацыйнай дзейнасці, спланаванай і арганізаванай для дасягнення мэт навучання на працягу бесперапыннага (працяглага) перыяду часу і ўключэння выпускніка ўстановы адукацыі ў вызначаныя віды эканамічнай дзейнасці на аснове атрыманай кваліфікацыі (АКРБ 011-2022);

універсальныя кампетэнцыі (далей – УК) – кампетэнцыі, якія фарміруюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да выпускніка бакалаўрыята і якія адлюстроўваюць яго здольнасць прымяняць базавыя агульнакультурныя веды і ўменні, а таксама сацыяльна-асобасныя якасці, якія адпавядаюць запытам дзяржавы і грамадства.

4. Спецыяльнасць 6-05-0232-01 «Беларуская філалогія» (далей – спецыяльнасць) ў адпаведнасці з АКРБ 011-2022 адносіцца да профілю адукацыі 02 «Мастацтва і гуманітарныя навукі», напрамку адукацыі 023 «Мовы» і забяспечвае атрыманне кваліфікацыі «Філолаг. Выкладчык» і ступені «Бакалаўр».

5. Навучанне па спецыяльнасці прадугледжвае наступныя формы атрымання агульнай вышэйшай адукацыі: вочная (дзённая, вячэрняя), завочная, дыстанцыйная.

6. Асноўнымі відамі прафесійнай дзейнасці выпускніка бакалаўрыята ў адпаведнасці з АКРБ 005-2011 з’яўляюцца:

58 Выдавецкая дзейнасць;

60 Дзейнасць па стварэнні праграм. Радыё і тэлевяшчанне;

639 Дзейнасць інфармацыйных агенцтваў і іншыя віды інфармацыйнага абслугоўвання;

72 Навуковыя даследаванні і распрацоўкі;

853 Сярэдняя адукацыя;

854 Вышэйшая і паслясярэдняя адукацыя;

855 Дадатковая адукацыя;

91 Дзейнасць бібліятэк, архіваў, музеяў і іншая дзейнасць у галіне культуры.

Выпускнік бакалаўрыята можа ажыццяўляць іншыя віды прафесійнай дзейнасці пры ўмове адпаведнасці ўзроўню яго адукацыі і набытых кампетэнцый патрабаванням да кваліфікацыі работніка.

ГЛАВА 2
ПАТРАБАВАННІ ДА ТЭРМІНАЎ АТРЫМАННЯ АГУЛЬНАЙ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ

7. Тэрмін атрымання агульнай вышэйшай адукацыі ў дзённай форме складае 4 гады.

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі ў вячэрняй форме складае 5 гадоў, у завочнай форме – 5 гадоў, у дыстанцыйнай форме – 5 гадоў.

8. Пералік спецыяльнасцей сярэдняй спецыяльнай адукацыі, адукацыйныя праграмы па якіх могуць быць інтэграваныя з адукацыйнай праграмай бакалаўрыята па спецыяльнасці, вызначаецца пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 1 лістапада 2022 г. № 412 «О получении высшего образования в сокращенный срок».

Тэрмін атрымання агульнай вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці асобамі, якія навучаюцца па адукацыйнай праграме бакалаўрыята, інтэграванай з адукацыйнымі праграмамі сярэдняй спецыяльнай адукацыі, падлягае скарачэнню ўстановай вышэйшай адукацыі пры ўмове выканання патрабаванняў дадзенага адукацыйнага стандарта ў адпаведнасці з заканадаўствам аб адукацыі.

Тэрмін навучання па адукацыйнай праграме бакалаўрыята, інтэграванай з адукацыйнымі праграмамі сярэдняй спецыяльнай адукацыі, у вячэрняй, завочнай

і дыстанцыйнай формах можа быць павялічаны не больш чым на 1 год адносна тэрміну навучання па дадзенай адукацыйнай праграме ў дзённай форме.

9. Працаёмістасць адукацыйнай праграмы бакалаўрыята складае 240 заліковых адзінак.

Сума заліковых адзінак за 1 год навучання пры атрыманні агульнай вышэйшай адукацыі ў дзённай форме складае 60 заліковых адзінак, пры навучанні па індывідуальным вучэбным плане – не больш за 75 заліковых адзінак. Пры атрыманні агульнай вышэйшай адукацыі ў вячэрняй, завочнай і дыстанцыйнай формах сума заліковых адзінак за 1 год навучання, як правіла, не перавышае 60 заліковых адзінак.

ГЛАВА 3
ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ЗАСВАЕННЯ ЗМЕСТУ АДУКАЦЫЙНАЙ ПРАГРАМЫ БАКАЛАЎРЫЯТА

10. Выпускнік бакалаўрыята павінен валодаць УК, БПК і спецыялізаванымі кампетэнцыямі.

11. Выпускнік бакалаўрыята павінен валодаць наступнымі УК:

УК-1. Валодаць асновамі даследчай дзейнасці, ажыццяўляць пошук, аналіз і сінтэз інфармацыі;

УК-2. Вырашаць стандартныя задачы прафесійнай дзейнасці на аснове ўжывання інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій;

УК-3. Ажыццяўляць камунікацыі на замежнай мове для вырашэння задач міжасабовага і міжкультурнага ўзаемадзеяння;

УК-4. Працаваць у камандзе, талерантна ўспрымаць сацыяльныя, этнічныя, канфесійныя, культурныя і іншыя адрозненні;

УК-5. Быць здольным да самаразвіцця і ўдасканалення ў прафесійнай дзейнасці;

УК-6. Праяўляць ініцыятыву і адаптавацца да змен у прафесійнай дзейнасці;

УК-7. Валодаць здольнасцю аналізаваць працэсы дзяржаўнага будаўніцтва ў розныя гістарычныя перыяды, выяўляць фактары і механізмы гістарычных змен, вызначаць сацыяльна-палітычнае значэнне гістарычных падзей (асоб, артэфактаў і сімвалаў) для сучаснай беларускай дзяржаўнасці, дасканала выкарыстоўваць выяўленыя заканамернасці ў працэсе фарміравання грамадзянскай ідэнтычнасці;

УК-8. Валодаць сучаснай культурай мыслення, гуманістычным светапоглядам, аналітычным і інавацыйна-крытычным стылем пазнаваўчай, сацыяльна-практычнай і камунікатыўнай дзейнасці, выкарыстоўваць асновы філасофскіх ведаў у прафесійнай дзейнасці, самастойна засвойваць філасофскія веды і выбудоўваць на іх аснове светапоглядную пазіцыю;

УК-9. Валодаць здольнасцю аналізаваць эканамічную сістэму грамадства ў яе дынаміцы, законы яе функцыянавання і развіцця для разумення фактараў узнікнення і напрамкаў развіцця сацыяльна-эканамічных сістэм, іх здольнасці задавальняць патрэбы людзей, выяўляць фактары і механізмы палітычных і сацыяльна-эканамічных працэсаў, выкарыстоўваць інструменты эканамічнага аналізу для ацэнкі палітычнага працэсу прыняцця эканамічных рашэнняў і выніковасці эканамічнай палітыкі;

УК-10. Выкарыстоўваць заняткі фізічнай культурай і спортам, фізкультурна-аздараўленчыя і спартыўна-масавыя мерапрыемствы для захавання і ўмацавання здароўя, прафілактыкі захворванняў.

12. Выпускнік бакалаўрыята павінен валодаць наступнымі БПК:

БПК-1. Тлумачыць арганізацыю сістэмы сучаснай беларускай мовы на ўсіх яе ўзроўнях і правілы функцыянавання адзінак беларускай мовы ў маўленні;

БПК-2. Характарызаваць адзінкі беларускай мовы з боку іх семантыкі, структуры, функцыі, нарматыўнасці;

БПК-3. Ажыццяўляць паўзроўневы лінгвістычны аналіз беларускамоўнага тэксту;

БПК-4. Ажыццяўляць прафесійныя камунікацыі з выкарыстаннем тэрміналагічнага апарату беларусістыкі;

БПК-5. Вызначаць графіка-арфаграфічныя асаблівасці рукапісаў і старадрукаў, аналізаваць помнікі пісьменства паводле гісторыі іх напісання, месца і часу стварэння, літаратурнага саставу, валодаць навыкамі аналізу тэкстаў з пункту гледжання іх стыляў пісьма, упрыгажэнняў, зменлівасці графічных знакаў і іншае;

БПК-6. Вызначаць заканамернасці гістарычнага развіцця фанетычнага, марфалагічнага, сінтаксічнага ладу беларускай мовы;

БПК-7. Характарызаваць этапы фарміравання беларускай літаратурнай мовы як вышэйшай формы існавання нацыянальнай мовы;

БПК-8. Выяўляць і аналізаваць дыялектныя асаблівасці ў маўленні носьбітаў беларускай мовы;

БПК-9. Характарызаваць этапы станаўлення і развіцця беларускай лінгвістыкі, вызначаць ролю і месца айчынных і замежных даследчыкаў беларускай мовы, характарызаваць іх уклад у гісторыю беларускага мовазнаўства;

БПК-10. Характарызаваць розныя этапы развіцця беларускай літаратуры, яе асноўныя напрамкі, плыні і мастацкія метады;

БПК-11. Характарызаваць мастацкі тэкст з пункту гледжання яго аўтарства і суаднесенасці з літаратурным кірункам, школай, працаваць з тэкстам мастацкага твора на аснове методык аналізу і інтэрпрэтацыі;

БПК-12. Выяўляць і аналізаваць філасофскія, рэлігійныя, гісторыка-культурныя, палітычныя і іншыя ідэі і канцэпцыі, што знайшлі мастацкае ўвасабленне ў творах беларускай літаратуры;

БПК-13. Характарызаваць семіятычную канцэпцыю мовы, аспекты плана ўтрымання моўнага знака, узаемадзеянне і карэляцыю узроўняў моўнай структуры, функцыі мовы і маўлення;

БПК-14. Характарызаваць асноўныя тэарэтычныя паняцці, звязаныя з эстэтыкай і паэтыкай літаратурнага твора;

БПК-15. Выкарыстоўваць у прафесійнай дзейнасці веды аб дасягненнях філалагічных дысцыплін, якія вывучаюць матэрыяльную і духоўную культуру славянскіх народаў;

БПК-16. Выкарыстоўваць эфектыўныя сродкі і метады навучання беларускай мове, рэалізоўваць розныя формы арганізацыі навучання і кантролю ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі;

БПК-17. Вызначаць прычыны псіхалагічных станаў і спосабы кіравання імі для эфектыўнага ажыццяўлення прафесійнай дзейнасці;

БПК-18. Праектаваць і рэалізоўваць працэс навучання і выхавання з выкарыстаннем сучасных педагагічных ведаў;

БПК-19. Ажыццяўляць метадычна арыентаваны аналіз літаратурных твораў і з’яў літаратурнага працэсу, валодаць тэхналогіяй сучаснага ўрока літаратуры;

БПК-20. Прымяняць веды аб тактыка-стратэгічным мадэляванні педагагічнага суразмоўніцтва і ажыццяўляць аналіз прыёмаў і спосабаў кіравання камунікацыяй у адукацыйным працэсе;

БПК-21. Прымяняць асноўныя метады абароны насельніцтва ад негатыўнага ўздзеяння фактараў антрапагеннага, тэхнагеннага і прыроднага паходжання, прынцыпы рацыянальнага прыродакарыстання і энергазберажэння, забяспечваць здаровыя і бяспечныя ўмовы працы.

13. Пры распрацоўцы зместу адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці ўсе УК і БПК уключаюцца ў набор патрабуемых вынікаў засваення зместу адукацыйнай праграмы бакалаўрыята ў адпаведнасці з дадзеным адукацыйным стандартам.

14. Пры распрацоўцы зместу адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці ўстанова вышэйшай адукацыі прафілізуе адукацыйную праграму бакалаўрыята з улікам патрабаванняў рынку працы і перспектыў развіцця галіны.

Найменне прафілізацыі вызначаецца ўстановай вышэйшай адукацыі самастойна і можа ўключацца ў найменні прыкладнага вучэбнага плана па спецыяльнасці, вучэбнага плана ўстановы адукацыі па спецыяльнасці.

15. Пералік вызначаных дадзеным адукацыйным стандартам УК можа быць дапоўнены ўстановай вышэйшай адукацыі з улікам прафілізацыі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці, асаблівасцей прафесійнай дзейнасці выпускніка бакалаўрыята.

Пералік спецыялізаваных кампетэнцый ўстанова вышэйшай адукацыі вызначае самастойна з улікам прафілізацыі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці, асаблівасцей прафесійнай дзейнасці выпускніка бакалаўрыята.

Дадатковыя УК і спецыялізаваныя кампетэнцыі вызначаюцца на аснове патрабаванняў рынка працы, абагульнення замежнага вопыту, правядзення кансультацый з арганізацыямі, якія маюць патрэбу ў падрыхтоўцы выпускнікоў бакалаўрыята, іншых крыніц.

Сукупнасць вызначаных дадзеным адукацыйным стандартам УК і БПК, а таксама вызначаных установай вышэйшай адукацыі дадатковых УК і спецыялізаваных кампетэнцый, павінна забяспечваць выпускніку бакалаўрыята здольнасць ажыццяўляць не менш чым адзін від прафесійнай дзейнасці, адзначаны ў пункце 6 дадзенага адукацыйнага стандарта.

ГЛАВА 4
ПАТРАБАВАННІ ДА ЗМЕСТУ ВУЧЭБНА-ПРАГРАМНАЙ ДАКУМЕНТАЦЫІ АДУКАЦЫЙНАЙ ПРАГРАМЫ БАКАЛАЎРЫЯТА

16. Вучэбны план установы адукацыі па спецыяльнасці распрацоўваецца ў адпаведнасці са структурай , прыведзенай у табліцы 1.

Табліца 1

№ п/п	Найменне відаў дзейнасці асобы, якая навучаецца, модуляў, вучэбных дысцыплін	Працаёмістасць (у заліковых адзінках)
1	**Тэарэтычнае навучанне**	**187–214**
1.1	Дзяржаўны кампанент: Сацыяльна-гуманітарны модуль *(Сучасная палітэканомія, Гісторыя беларускай дзяржаўнасці, Філасофія)*; Сучасная беларуская мова *(Фанетыка, Лексікалогія, Словаўтварэнне, Марфалогія, Стылістыка і культура беларускага маўлення, Сінтаксіс)*; Гісторыя і дыялекталогія беларускай мовы *(Беларуская палеаграфія, Гістарычная граматыка беларускай мовы, Беларуская дыялекталогія, Гісторыя беларускай літаратурнай мовы, Гісторыя беларускага мовазнаўства)*; Гісторыя беларускай літаратуры *(Гісторыя беларускай літаратуры XI–XVII стст., Гісторыя беларускай літаратуры XVIII – першай паловы XIX ст., Гісторыя беларускай літаратуры другой паловы XIX ст., Гісторыя беларускай літаратуры пачатку XX ст., Гісторыя беларускай літаратуры XX ст. (1920–1930-я гады), Гісторыя беларускай літаратуры XX ст. (1940–1980-я гады), Гісторыя беларускай літаратуры XX – пачатку XXI ст.)*; Прапедэўтычны модуль *(Уводзіны ў мовазнаўства, Уводзіны ў літаратуразнаўства, Уводзіны ў славянскую філалогію)*; Метадычны модуль *(Методыка выкладання беларускай мовы, Методыка выкладання беларускай літаратуры)*; Замежная мова; Псіхолага-педагагічны модуль *(Культура педагагічнага суразмоўніцтва, Псіхалогія, Педагогіка);* Курсавыя работы	80–120
1.2	Кампанент установы адукацыі[1, 2]	80–120
2	**Вучэбная практыка**	**6–15**
3	**Вытворчая практыка**	**12–23**
4	**Дыпломнае праектаванне**	**8–15**
	Усяго	**240**

[1] Інтэграваная вучэбная дысцыпліна «Бяспека жыццядзейнасці чалавека» ўключае пытанні абароны насельніцтва і аб'ектаў ад надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару, радыяактыўнай бяспекі, асноў экалогіі, асноў энергазберажэння, аховы працы.

[2] Пры складанні вучэбнага плана ўстановы адукацыі па спецыяльнасці вучэбная дысцыпліна «Асновы кіравання інтэлектуальнай уласнасцю» плануецца ў якасці вучэбнай дысцыпліны кампанента ўстановы адукацыі.

17. Максімальны аб’ём вучэбнай нагрузкі асобы, якая навучаецца, не павінен перавышаць 54 акадэмічныя гадзіны на тыдзень, уключаючы ўсе віды аўдыторнай і пазааўдыторнай работы, акрамя дадатковых відаў навучання.

Аб’ём абавязковых аўдыторных заняткаў для дзённай формы атрымання вышэйшай адукацыі, вызначаны ўстановай вышэйшай адукацыі з улікам спецыяльнасці, спецыфікі арганізацыі адукацыйнага працэсу, аснашчэння вучэбна-лабараторнай базы, інфармацыйнага, навукова-метадычнага забеспячэння, усталёўваецца ў межах 24–32 аўдыторных гадзін на тыдзень.

У гадзіны, што адводзяцца на самастойную работу па вучэбнай дысцыпліне, модулі, уключаецца час, прадугледжаны на падрыхтоўку да экзамену (экзаменаў) і (або) заліку (залікаў) па вучэбнай дысцыпліне (модулі).

18. Размеркаванне працаёмістасці паміж асобнымі модулямі і вучэбнымі дысцыплінамі дзяржаўнага кампанента, а таксама асобнымі відамі вучэбных і вытворчых практык ажыццяўляецца ўстановай вышэйшай адукацыі.

19. Найменні вучэбных і вытворчых практык вызначаюцца ўстановай вышэйшай адукацыі з улікам асаблівасцей прафесійнай дзейнасці выпускніка бакалаўрыята.

У прыкладным вучэбным плане па спецыяльнасці, вучэбным плане ўстановы адукацыі па спецыяльнасці неабходна прадугледзець праходжанне вучэбнай (азнаямленчай) практыкі на першым курсе навучання.

20. Працаёмістасць кожнай вучэбнай дысцыпліны павінна складаць не менш за тры заліковыя адзінкі. Адпаведна, працаёмістасць кожнага модуля павінна складаць не менш за шэсць заліковых адзінак.

21. Пры распрацоўцы вучэбнага плана ўстановы адукацыі па спецыяльнасці рэкамендуецца прадугледжваць у рамках кампанента ўстановы адукацыі модулі і вучэбныя дысцыпліны на выбар асобы, якая навучаецца, ў аб’ёме не менш за 15 працэнтаў ад кампанента ўстановы адукацыі.

22. Коды УК і БПК, фарміраванне якіх забяспечваюць модулі і вучэбныя дысцыпліны дзяржаўнага кампанента, пазначаны ў табліцы 2.

Табліца 2

№ п/п	Найменне модуляў, вучэбных дысцыплін	Коды фарміруемых кампетэнцый
	Дзяржаўны кампанент	
1	**Сацыяльна-гуманітарны модуль**	
1.1	Сучасная палітэканомія	УК-4, 9
1.2	Гісторыя беларускай дзяржаўнасці	УК-7
1.3	Філасофія	УК-8
2	**Сучасная беларуская мова**	БПК-1-4
3	**Гісторыя і дыялекталогія беларускай мовы**	
3.1	Беларуская палеаграфія	БПК-5
3.2	Гістарычная граматыка беларускай мовы	БПК-6
3.3	Беларуская дыялекталогія	БПК-8
3.4	Гісторыя беларускай літаратурнай мовы	БПК-7
3.5	Гісторыя беларускага мовазнаўства	БПК-9
4	**Гісторыя беларускай літаратуры**	БПК-10-12
5	**Прапедэўтычны модуль**	
5.1	Уводзіны ў мовазнаўства	БПК-13
5.2	Уводзіны ў літаратуразнаўства	БПК-14
5.3	Уводзіны ў славянскую філалогію	БПК-15
6	**Метадычны модуль**	УК-4, 5
6.1	Методыка выкладання беларускай мовы	БПК-16
6.2	Методыка выкладання беларускай літаратуры	БПК-19
7	**Замежная мова**	УК-3
8	**Псіхолага-педагагічны модуль**	УК-4, 6
8.1	Культура педагагічнага суразмоўніцтва	БПК-20
8.2	Псіхалогія	БПК-17
8.3	Педагогіка	БПК-18

9	**Курсавыя праекты (курсавыя работы)**	УК-1, 2, 5, 6; БПК-15
10	**Дадатковыя віды навучання**	
10.1	Фізічная культура	УК-10
10.2	Бяспека жыццядзейнасці чалавека	БПК-21

23. Вынікі навучання па вучэбных дысцыплінах, модулях (ведаць, умець, мець навык) вызначаюцца вучэбнымі праграмамі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята.

24. У прыкладных вучэбных праграмах па вучэбных дысцыплінах, модулях прыводзіцца прыкладны пералік вынікаў навучання.

25. Вынікі навучання павінны быць суаднесены з патрабаванымі вынікамі засваення зместу адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці.

26. Сукупнасць запланаваных вынікаў навучання павінна забяспечваць выпускніку бакалаўрыята фарміраванне УК і БПК, вызначаных дадзеным адукацыйным стандартам, а таксама дадатковых УК і спецыялізаваных кампетэнцый, вызначаных установай вышэйшай адукацыі.

ГЛАВА 5
ПАТРАБАВАННІ ДА АРГАНІЗАЦЫІ АДУКАЦЫЙНАГА ПРАЦЭСУ

27. Рэалізацыя адукацыйнай праграмы бакалаўрыята па спецыяльнасці ажыццяўляецца педагагічнымі работнікамі, якія:

займаюцца навукова-метадычнай работай;

валодаюць сучаснымі адукацыйнымі тэхналогіямі, у тым ліку інфармацыйнымі, неабходнымі для арганізацыі адукацыйнага працэсу;

валодаюць асобаснымі якасцямі і кампетэнцыямі, якія дазваляюць эфектыўна арганізоўваць вучэбную і выхаваўчую работу з асобамі, якія навучаюцца.

Для ажыццяўлення адукацыйнага працэсу могуць прыцягвацца спецыялісты рэальнага сектара эканомікі, дзейнасць якіх звязана са спецыяльнасцю, у адпаведнасці з заканадаўствам аб адукацыі.

28. Установа вышэйшай адукацыі павінна мець:

матэрыяльна-тэхнічную базу, неабходную для арганізацыі адукацыйнага працэсу, самастойнай работы і развіцця асобы, якая навучаецца;

сродкі навучання, неабходныя для рэалізацыі адукацыйнай праграмы бакалаўрыята (прыборы, абсталяванне, інструменты, вучэбна-наглядныя дапаможнікі, камп’ютары, камп’ютарныя сеткі, аўдыёвізуальныя сродкі і іншыя матэрыяльныя аб’екты).

Функцыянаванне інфармацыйна-адукацыйнага асяроддзя ўстановы вышэйшай адукацыі забяспечваецца адпаведнымі сродкамі інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій і павінна адпавядаць заканадаўству аб адукацыі.

Асобы, якія навучаюцца, з ліку асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця павінны быць забяспечаны адаптаванымі друкаванымі і (або) электроннымі адукацыйнымі рэсурсамі.

29. Навукова-метадычнае забеспячэнне адукацыйнага працэсу павінна адпавядаць наступным патрабаванням:

вучэбныя дысцыпліны, модулі павінны быць забяспечаны сучаснай вучэбнай, даведачнай, іншай літаратурай, вучэбнымі праграмамі, вучэбна-метадычнай дакументацыяй, інфармацыйна-аналітычнымі матэрыяламі, у тым ліку ў электронным выглядзе;

павінен быць забяспечаны доступ для кожнай асобы, якая навучаецца, да бібліятэчных фондаў, электронных сродкаў навучання, электронных інфармацыйных рэсурсаў (лакальнага доступу, аддаленага доступу) па ўсіх вучэбных дысцыплінах, модулях.

Навукова-метадычнае забеспячэнне павінна быць арыентавана на распрацоўку і ўкараненне ў адукацыйны працэс інавацыйных адукацыйных тэхналогій, адэкватных кампетэнтнаснаму падыходу (крэатыўнага і дыялогавага навучання, варыятыўных мадэляў самастойнай работы, модульных і рэйтынгавых сістэм навучання, тэставых і іншых сістэм ацэньвання ўзроўню кампетэнцый і іншае).

Абавязковым элементам навукова-метадычнага забеспячэння адукацыйнага працэсу з'яўляецца размешчаны на афіцыйным сайце ўстановы вышэйшай адукацыі ў глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт каталог вучэбных дысцыплін, модуляў, які ўключае ў сябе зручную ў выкарыстанні і актуальную інфармацыю, даступную для абітурыентаў на этапе правядзення ўступных іспытаў і для асоб, якія навучаюцца, на працягу ўсяго перыяду навучання, прадстаўляецца на рускай і (або) беларускай мове і англійскай мове. Апісанне кожнай вучэбнай дысцыпліны, модуля змяшчае кароткі змест, фарміруемыя кампетэнцыі, вынікі навучання (ведаць, умець, мець навык), семестр вывучэння вучэбнай дысцыпліны, модуля, прэрэквізіты, працаёмістасць у заліковых адзінках (крэдытах), колькасць аўдыторных гадзін і гадзін самастойнай работы, патрабаванні да бягучай і прамежкавай атэстацыі і яе формы. Аб'ём апісання кожнай вучэбнай дысцыпліны, модуля складае максімум адну старонку.

Установы вышэйшай адукацыі маюць права самастойна прымаць рашэнне аб фармаце каталога вучэбных дысцыплін, модуляў і паслядоўнасці прадстаўлення інфармацыі.

30. Патрабаванні да арганізацыі самастойнай работы вызначаюцца заканадаўствам аб адукацыі.

31. Патрабаванні да арганізацыі ідэалагічнай і выхаваўчай работы вызначаюцца ў адпаведнасці з рэкамендацыямі па арганізацыі ідэалагічнай і выхаваўчай работы ва ўстановах вышэйшай адукацыі і праграмна-плануючай дакументацыяй выхавання.

32. Канкрэтныя формы і працэдуры бягучай і прамежкавай атэстацыі па кожнай вучэбнай дысцыпліне распрацоўваюцца адпаведнай кафедрай установы вышэйшай адукацыі і адлюстроўваюцца ў вучэбных праграмах установы адукацыі па вучэбных дысцыплінах, модулях.

Для забеспячэння бягучай і прамежкавай атэстацыі асоб, якія навучаюцца, ствараюцца фонды ацэначных сродкаў, якія ўключаюць тыпавыя заданні, заданні адкрытага тыпу, заданні камунікатыўнага тыпу, кантрольныя работы, тэсты, комплексныя кваліфікацыйныя заданні, тэматыку курсавых праектаў (курсавых работ), метадычныя распрацоўкі па інавацыйных формах навучання і кантролю за фарміраваннем кампетэнцый, тэматыку і прынцыпы складання эсэ, формы анкет для правядзення самаацэнкі кампетэнцый асоб, якія навучаюцца, і іншае. Фонды ацэначных сродкаў распрацоўваюцца адпаведнымі кафедрамі ўстановы вышэйшай адукацыі.

Ацэначнымі сродкамі павінна прадугледжвацца ацэнка здольнасці асоб, якія навучаюцца, весці пошук вырашэння новых задач, звязаных з недастатковасцю канкрэтных спецыяльных ведаў і адсутнасцю агульнапрынятых алгарытмаў.

ГЛАВА 6
ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКОВАЙ АТЭСТАЦЫІ

33. Выніковая атэстацыя ажыццяўляецца дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй.

Да выніковай атэстацыі дапускаюцца асобы, якія навучаюцца, і цалкам выканалі адпаведныя вучэбны план і вучэбныя праграмы.

Выніковая праводзіцца ў форме дзяржаўнага экзамену і абароны дыпломнай работы.

Пры падрыхтоўцы да выніковай атэстацыі фарміруюцца кампетэнцыі, прыведзеныя ў табліцы 2 дадзенага адукацыйнага стандарта.

34. Праграма дзяржаўнага экзамену распрацоўваецца ўстановай вышэйшай адукацыі ў адпаведнасці з Правіламі правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

35. Патрабаванні да структуры, зместу, аб'ёму і парадку абароны дыпломнай работы вызначаюцца ўстановай вышэйшай адукацыі на аснове дадзенага адукацыйнага стандарта і Правілаў правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

Тэматыка дыпломных работ павінна вызначацца актуальнасцю і практычнай значнасцю.